

5 % pro vzdělávání - volební program 2017

Motto: Per aspera ad astra

1. Cíl strany

Cílem strany je přispět k tomu, aby Česká republika měla výrazně nadprůměrně vzdělané obyvatele a navíc přitahovala talentované cizince. Chceme se stát politickým hlasem těch, kteří si myslí, že by se problematice kvalitního vzdělávání měla v politice věnovat mnohem vyšší pozornost než doposud.

Vzdělávání pro nás není okrajové či omezené téma. Důraz na vzdělávání se výrazně promítá i do všech dalších důležitých oblastí veřejného prostoru, ať už je to bezpečnost, zdraví, ekonomika, životní prostředí, etika či stravování.

2. Vzdělávání jako priorita pro budoucnost našich dětí

Nevzdělaná populace představuje zásadní ohrožení pro budoucnost našich dětí a vnuků. Pokud budou dobře vzdělaní, bude se jim v globální propojené ekonomice dařit dobře. Pokud ne, reálně jim hrozí, že budou "otročit" za nízké mzdy.

Nevzdělaná populace ohrožuje také národní bezpečnost - kvůli manipulaci cizích mocností a mediálních oligarchů. I když je kvalitní vzdělání na papíře "prioritou" téměř všech parlamentních stran, reálně není problému věnovaná taková pozornost, jakou by si zaslouhoval.

Svoje sliby bereme vážně, protože si vážíme důvěry našich voličů, se kterými chceme být v kontaktu před volbami i po volbách.

3. Konkrétní problémy a jejich řešení

Politická strana by měla udávat základní směr veřejných politik a upozorňovat na nejpalčivější problémy. Předpokládáme, že konkrétní forma řešení bude rozpracována v konstruktivní diskusi s předními odborníky na danou oblast i s těmi, kterých se nejvíce týkají.

Problém: Kvalita výuky na základních a středních školách

Na českých školách učí řada výborných pedagogů, celkově je však úroveň školní výuky pokládána na nedostatečnou. Výuka často nepřipravuje žáky na to, co budou v pracovním i osobním životě potřebovat.

Řešení

Zasadíme se o opětovné nastartování práce na vývoji strategických dokumentů, o zahrnutí všech dotčených částí společnosti a organizací do široké a otevřené diskuze. Budeme usilovat o stabilizaci tohoto "fóra" jako partnera pro jednání s ministerstvy o legislativě dopadající na vzdělávání. Budeme se aktivně podílet na hledání shody napříč politickým spektrem tak, aby výsledky - strategická doporučení - byly aplikované bez velkých výkyvů na základě aktuálních výsledků volebního boje.

Problém: Bezpečnost

Nevzdělanost vede ke společensky nebezpečným jevům, jako je extremismus, šíření nenávisti či mediální manipulace.

Řešení

Prohloubíme výuku kritického myšlení.
Soustředíme se na rozšíření mediální výchovy na školách.

Problém: Dostupnost škol a školek

Síť škol a školek je nerovnoměrná a v některých lokalitách je obtížné najít pro děti místo.

Řešení

Naší prioritou je aktivně pracovat na zajištění sítě škol a školek se zřetelem na co nejlepší dostupnost a flexibilitu s ohledem na demografický vývoj. Zasadíme se o těsnější spolupráci ministerstva se zřizovateli a komunitami, včasnou výměnu informací a včasná opatření od alokace peněz po realizaci.

Problém: Učitelství

Profese učitelek a učitelů není pokládána za prestižní a neláká ty nejlepší studenty.

Řešení

Zavedeme program přilákání odborníků z praxe do školství.

Zvýšíme platového ohodnocení pedagogických pracovníků.

Snížíme administrativní zátěže pedagogů.

Vytvoříme program prevence proti vyhoření učitelů.

Problém: Přilákání a udržení zahraničních odborníků

Do České republiky přicházejí vzdělaní lidé z celého světa, kteří se zapojují do výzkumu, vzdělávání a dalších zaměstnání. Ovšem obvykle do dvou let odcházejí.

Řešení

Nabídneme daňové pobídky odborníkům ze zahraničí, kteří v České republice pracují.

Problém: Efektivní využití moderních nástrojů ve vzdělávání

Díky technologickému vývoji vznikla řada výborných nástrojů, jejichž efektivní využití by zvýšilo kvalitu vzdělávacího procesu.

Řešení

Předložíme návrh zákona, který podpoří zavádění moderních výukových nástrojů jako jsou Botanicula.net, Eucleida, Code.org, TED.com, KhanAcademy.com, Wikipedia.com či RSAanimate.com do rámcových vzdělávacích programů. Zákon navíc uvolní prostředky na dostatečnou propagaci těchto zdrojů mezi pedagogickou i rodičovskou veřejnost. Tyto nové vzdělávací technologie nebudou povinné, chceme ale rodiče a učitele upozornit na možnosti jejich efektivního využívání ve vzdělávacím procesu.

Problém: Nedostatek motivovaných odborníků v školách

Řada mladých nadaných lidí, co vystudovala jinou než pedagogickou vysokou školu, by ráda uplatnila svoje zkušenosti při výuce odborných předmětů především na středních školách, nicméně současné nastavení systému jim to spíše ztěžuje než ulehčuje.

Řešení

Předložíme novelu školského zákona, který umožní při souběžném rychlokurzu základů pedagogiky a psychologie absolventům vysokých škol vyučovat na středních školách obory, které přímo souvisí s tím, co vystudovali. Do středních škol to umožní dostat mladé motivované a vzdělané učitele, kteří své studenty dobře připraví na případné studium na vysoké škole.

Problém: Vzdělávání učitelů pro 21. století

Moderní pedagogika se dynamicky vyvíjí a stávající pedagogické fakulty tento vývoj nedostatečně reflektují, například s ohledem na výuku kritického myšlení či mediální, právní či pracovní gramotnosti.

Řešení

Předložíme návrh zákona, který bude zřizovat Národní edukativní univerzitu Jana Ámose Komenského, obdobu Vysoké školy ekonomické, České zemědělské univerzity či Vysoké školy chemicko-technologické. Smyslem této instituce bude připravovat mladé motivované učitele na pedagogické výzvy 21. století, v úzké vazbě na praxi ve školách a na učilištích. Stávající pedagogické fakulty zůstanou zachovány v rámci zachování plurality názorů a konstruktivní diskuse ohledně pedagogické praxe.

Problém: Ohodnocení učitelů ve srovnání s ostatními profesemi vyžadujícími vysokoškolské vzdělání

Bez adekvátního ohodnocení nezíská učitelská profese nikdy takovou společenskou prestiž, aby přilákalo mladé a talentované učitele.

Řešení

Předložíme návrh zákona, který bude zaručovat začínajícím mladým motivovaným učitelům stabilní kariérní vyhlídky a plat srovnatelný s obdobně studovanými odborníky v jiných oblastech (stavařství, policie, účetnictví, poradenství, lékařství, právo).

Problém: Nedostatečná mediální prezentace učitelství i moderního vzdělávání

V médiích není učitelství prezentováno jako atraktivní povolání. O moderních výukových metodách, které lze uplatnit jak ve školu tak i mimo ni, není veřejnost dostatečně informovaná.

Řešení

Chceme vytvořit mediální kampaň, která se bude snažit získat mladé nadané lidi pro učitelskou profesi, a kampaň propagující využívání moderních výukových metod v rámci školy i mimo školu.

Problém: Ověřování vzdělanosti, které pomáhá a ne trestá

Přehnaný důraz na problematicky koncipované standardizované testy zabraňuje rozvoji komplexnějších dovedností a vnímání souvislostí.

Řešení

U základních věcí jako znalost cizího jazyka, vyjadřování v českém jazyce či matematice není ověřování tak obtížné. Ověřování nemá sloužit tomu, aby byl někdo potrestán, nebo aby se žáci rozřadili do percentilových skupin s nevyřčeným dodatkem, že ti lepší se budou

mít líp a ti horší hůř. Má identifikovat, kdo potřebuje pomoc a s čím, případně kdo má potenciál v čem se dál zlepšovat a rozvíjet.

Problém: Výuka základů kybernetické bezpečnosti

Kybernetická bezpečnost nedostává na většině škol dostatek prostoru, což představuje velký problém pro jejich osobní bezpečnost a přeneseně i bezpečnost národní.

Řešení:

Chceme podpořit zavádění základů kybernetické bezpečnosti do rámcových vzdělávacích programů. Pomocí pořádání školních akcí jako “den bez internetu” či “den bez mobilu” chceme žáky upozorňovat na nebezpečí zranitelnosti moderních technologií.

Problém: Kvalitní učňovské školství

Učňovské školství je v dlouhodobé krizi, která se mimo jiné projevuje nedostatečným zájmem žáků.

Řešení

Chceme vytvořit podmínky pro kvalitní učňovské školství pro 21. století. Každý vyučený by například měl umět obstojně alespoň jeden světový jazyk, aby mohl jít do světa „na zkušenou“, případně pracovat pro zahraniční firmu v České republice. Každý učeň by také měl zvládat základy programování a být připraven se ve svém oboru dále rozvíjet, aby byl připraven na měnící se pracovní trh.

Problém: Historický odkaz jako základ pro kritické myšlení i etickou výchovu

Výuka dějepisu je na školách omezována, navíc se žáci často nedostanou ani do druhé poloviny 20. století. Nelze se pak divit, že nechápou základní historické souvislosti, které jsou důležité pro současnost.

Řešení

Kolektivní paměť je jeden z úhelných kamenů naší strany v oblasti vzdělávání. Moderně pojatý historický odkaz je pro nás důležitou součástí vzdělávání, a nechceme tedy dále omezovat výuku dějin. Chceme, aby živá a konstruktivní diskuse o naší minulosti fungovala jako inspirace pro budoucnost. V tomto smyslu připravíme úpravu rámcových vzdělávacích programů. Měla by umožňovat i výuku dějin “pozpátku”, tj. od současnosti zpět do minulosti.

Problém: Kultura jako integrální součást vzdělávání

Kulturu považujeme za důležitou součástí vzdělávání, která však není do škol dostatečně integrována.

Řešení

Chceme, aby školy měly dostatek peněz na to, aby mohly zajistit všem žákům účast na hodnotných kulturních akcích.

Chceme, aby školy měly dostatek peněz na to, aby samy mohly organizovat kvalitní kulturní akce pro žáky, rodiče i širší okolí.

Problém: Architektura škol a veřejný prostor kolem nich

Prostředí, ve kterém se žáci i učitelé pohybují, může výrazným způsobem přispívat ke vzdělávacímu procesu. Řadě škol však chybí prostředky na modernizaci prostor.

Řešení:

Chceme, aby interiéry a exteriéry každé školy působily atraktivním a inspirativním dojmem – jako prostory, kde chcete pracovat či studovat. Pro tento účel jsou velmi vhodné grantové prostředky z Evropské Unie.

Problém: Efektivní inkluze, která dává smysl

Segregace dětí, které mají speciální vzdělávací potřeby, ve svých důsledcích vede k segregaci těchto dětí ze společnosti. Nedostatečně připravené snahy o zařazení těchto dětí do normálních tříd však vedou k obavám, že učitelům nebude zbývat pozornost na ostatní děti.

Řešení

Jsme stranou pro inkluzi, která má všechny ve třídě obohacovat, a ne obtěžovat. Aby inkluze fungovala, je potřeba, aby byl minimálně zpočátku ve třídě byl na každého žáka s hendikepou jeden dobře odborně připravený pedagog či asistent navíc.

Chceme, aby školy dostaly dostatek prostředků na to, aby mohly zajišťovat inkluzi, která je prospěšná všem ve třídě.

4. Kde na naše řešení vzít peníze?

V daňových rájích působí podle odhadů přes 11 000 českých společností. Není správné, že firmy, které podnikají v České republice, platí daně ve státech, kde jsou pouze formálně hlášené.

Velké zahraniční firmy působící v České republice budou muset platit férové daně. Inspirujeme se prací think-tanku Glopolis ohledně nekalých praktik firem jako Amazon, Facebook, IKEA či McDonalds, které už byly opakovaně řešeny na úrovni Evropské Unie.

Předložíme návrh zákona, který znemožní firmám podnikajícím v České republice vyvádět zisky do daňových rájů. Nové příjmy v odhadované výši minimálně 12 miliard korun použijeme primárně na náklady předchozích řešení.

Chceme účelněji a kreativněji využívat peníze z rozpočtu Ministerstva školství a Ministerstva obrany.

Ministerstvo obrany například může přispívat na kvalitně zpracované osnovy základně kybernetické bezpečnosti, mediální výchovy i kritického myšlení, které výrazně zvyšují šířeji definovanou národní bezpečnost.

5. Myšlenková východiska pro naše politické postoje

Vzdělávání a uplatnitelnost

Dobré vzdělání vede mimo jiné k dobré uplatnitelnosti na trhu práce. Každý člověk by totiž měl alespoň rámcově chápat svoje přednosti a nedostatky a orientovat se v tom, kde jsou v současné době ekonomické příležitosti. Chceme, aby školy na všech úrovních (včetně učilišť) měly tento cíl na paměti při sestavování svých výukových plánů.

Vzdělání a hodnoty

Vést mladé lidi ke správným hodnotám, jako jsou odpovědnost, pracovitost, solidarita či úcta ke starším, je důležité, nicméně škola není jedinou institucí, která má ve společnosti na starosti tento úkol.

Listina základních práv a svobod poskytuje dostatečně pružný, ale zároveň jasný hodnotový rámec, který však na mnoha školách není ve své podstatě naplňován. Chceme, aby základní hodnoty z Listiny základních práv a svobod byly promítnuty do vzdělávací koncepce na každém stupni vzdělávací soustavy.

Vzdělaný člověk

Vzdělaný člověk není ten, kdo přečetl více knih. Je to ten, kdo se nepovyšuje nad ostatní a sám sebe průběžně vzdělává, protože to považuje za důležité.

Pokud vzdělaný člověk narazí na nová fakta, tak si je ověří a dokáže na základě tohoto ověření upravit svoje postoje.

Evoluční pedagogika

Jsme na straně různých přístupů ke vzdělání, pokud vedou k dobrým výsledkům – záleží přece na každém dítěti. Evoluční pedagogika je pro stranu tak důležitá, že je do detailu rozpracovaná v dalším dokumentu, dostupném na www.petprocent.cz.

Celoživotní vzdělávání a osobní rozvoj

Kvalitní celoživotní vzdělávání je podstatou osobního rozvoje. Osobní rozvoj je zárukou spokojeného života, prosperity i kvalitních mezilidských vztahů. Univerzita Třetího Věku je proto pro nás důležitý nástroj, který chceme dále z rozpočtu podporovat. §

Proč jsme strana, a ne „hnutí“

Chceme slovu „strana“ dát jeho dávno ztracený význam: V politice je potřeba vědět, kterou stranu podpořit, a proti komu se vymezit. A my jsme strana v tomto slova smyslu.

Pro koho chceme především pracovat

Jsme na straně těch učitelů, kteří se opravdu snaží žáky a studenty něco naučit. Chceme jim přidat peníze a snížit jim byrokratickou zátěž - například žádosti o vnitřní granty a jejich závěrečné zprávy budou maximálně na jeden list A4.

Jsme na straně těch žáků a těch studentů, kteří se opravdu snaží něco nového a důležitého naučit.

Jsme na straně rodičů a prarodičů, kteří chápou, že dobré vzdělání je klíčové pro budoucnost jejich dětí a vnuků. Chceme zajistit, aby žádné dítě nemuselo chodit na „špatnou školu“, protože nemá jinou možnost.

Elitářství a nálepkování

Opravdu vzdělaný člověk se naučil i pokoře, a to i té intelektuální. Lidé s horším vzděláním nejsou horší než my a vážíme si jich úplně stejně jako lidí s lepším vzděláním. Pokud ale někdo na veřejnosti šíří nepodložené názory, budeme mu je konstruktivně a bez urážky vyvracet.

Když někdo něco důležitého neví, tak ho za to nikdy neurážíme. Sami taky některé věci hned nevíme.

Pokud se ale někdo něco nového důležitého dozvěděl, je to pro nás vždy důvod k radosti, neboť tím naplňujeme širší cíle strany.

Chyby

Jsme mladá strana, která se učí ze svých chyb a nestydí se za to.

Uvědomujeme si, že chyby jsou důležitou součástí procesu kvalitního vzdělávání.

Priority a komplexnější program

Průběžně pracujeme na delší a komplexnější verzi programu, ve kterém se vyjadřujeme k většině důležitých společenských témat. Naší prioritou je a zůstane kvalitní a moderní vzdělávání pro všechny, které reaguje na potřeby 21. století. Diskuse o jiných tématech nemůže zastítnit naši hlavní prioritu.